

Περὶ δὲ τῆς στρατιᾶς τῆς καταγαγούσης τοὺς φυγάδας, ἡ ἐπικρατήσασα ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων γνώμη ἦτο ὅτι τοὺς μὲν Αἰτωλοὺς ἀποκατέστησαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν οἱ Αἰτωλοὶ, τοὺς δὲ λοιποὺς οἱ Δωριεῖς. Ἡ Δρυοπίς μετωνομάσθη Δωρίς· αἱ νέαι ἐν Μεσσηνίᾳ, ἐν Λακωνικῇ καὶ ἐν Ἀργολίδι καὶ Κορινθίᾳ ἰδρυθεῖσα πολιτεία ἐκλήθησαν δωρικά. Ὁ Πίνδαρος ἀναφέρει δωρίους τεθμούς καὶ Αἰγίμιον. Ἴδιος ἐλογίσθη βίος, τὸ δωριστὶ ζῆν καὶ πλεῖστα ὅσα τοῦ βίου τούτου προσηγορεύθησαν δωρικά· οἶον δώριος οἰκονομία, δωρίς ἐσθής. Ἴδιος ρυθμὸς ὠνομάσθη δωρικός, οἶον κίονες δωρικοί, δωρικά τρίγλυφοι, δωρικὸν κυμάτιον· ὑπῆρξαν δὲ ὡς φαίνεται καὶ γράμματα, δωρικὸ κληθέντα. Ἐπὶ τέλος ὁ μέγας Πελοποννησιακὸς πόλεμος παρεστάθη ὡς πόλεμος Δωριέων κατὰ Ἴώνων, τὰ δὲ δύο ταῦτα κυριώτατα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τμήματα ὡς αἰετοῦτε πρὸς ἄλληλα πολέμια.

Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις μαρτυρίαι καὶ ἐνδείξεις, καθιστώσαι καταφανές ὅτι τὸ ὄνομα τῶν Δωριέων δὲν ἐδήλου ἐξ ἀρχῆς ἰδίαν φυλὴν ἔχουσαν ἔκτοτε τὸν ὑπὸ τῶν προαναφερθέντων γεγονότων ἀποδιδόμενον αὐτῇ ἰδιάζοντα χαρακτῆρα. Ὁ Πλάτων, ἀφοῦ ἐξηγήσῃ τίνες ἦσαν οἱ Ἡρακλεῖδαι, ἐξηγεῖ ἐνταῦτῳ πῶς προέκυψεν εἰς μέσον ἢ τῶν Δωριέων προσηγορία, λέγων ὅτι οἱ ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Πελοπόννησον μετέβαλον ὄνομα, Δωριεῖς ἀντὶ Ἀχαιῶν κληθέντες, «διὰ τὸ τὸν συλλέξαντα αὐτοὺς τότε εἶναι Δωριά.» Καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι τὸ δωρικὸν γένος δὲν ἐκλήθη δωρικὸν εἰμὴ ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Πίνδαρος ἀποκαλεῖ τοὺς Σπαρτιάτας ἐγγόνους «Παμφύλου καὶ μὰν Ἡρακλεῖδαν,» ἧτοι ἐγγόνους τῶν Ἡρακλεῖδων καὶ ποικίλου ὑπ' αὐτῶν συλλεγέντος στρατοῦ. Κατὰ τὸν περὶ Ἑλληνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μῦθον, ὁ Δῶρος, λαβὼν τὴν πέραν χώραν Πελοποννήσου, ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ ἅπαντας τοὺς ἐκτὸς τοῦ Ἴσθμοῦ οἰκοῦντας. Ὁ μῦθος οὗτος εἶναι μὲν ἀρχαιότατος, ὄχι ὅμως ἀρχαιότερος τῆς Ἡ' ἑκατονταετηρίδος, διότι ὅπως ἀποσιωπώμενος ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου, ἀναφέρεται κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου· ὃ ἐστὶ προέκυψεν εἰς μέσον εὐθὺς ὡς οἱ Σπαρτιάται, ρυθμίσαντες διὰ Λυκούργου τὸ πολίτευμα αὐτῶν, ἐπεδόθησαν διὰ τοῦ πρώτου μεσσηνιακοῦ πολέμου εἰς τὸ κυριαρχικὸν αὐτῶν στάδιον. Τότε, ἵνα ἐξάρωσι τὸ ἐν τῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ ἀξίωμα αὐτῶν, παρέστησαν τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγέτην ὡς πρωτότοκον τοῦ Ἑλληνος υἱόν. Καὶ ὅμως δὲν εἶπον ἔτι ὅτι ἀπετέλουν ἰδίαν τινὰ φυλὴν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἅπαντες οἱ ἐκ τῆς Πελοποννήσου οἰκοῦντες ὠνομάζοντο Δωριεῖς. Τὴν ἀξίωσιν ἰδίας φυλῆς δὲν ἤρχισαν νὰ προτεινωσιν εἰμὴ ἐν τῇ Ζ' ἑκατονταετηρίδι ὅτε καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας συνετελέσθη ἡ ὅλη περὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλεῖδων παράδοσις. Τότε, ὁσημέραι προαγομένης τῆς ἐπιδόσεως αὐτῶν, ἠθέλησαν κατὰ πρῶτον νὰ ἐπιδείξωσιν ἑαυτοὺς ὡς ἔκκριτον τοῦ ὅλου ἔθνους μοῖραν, ἐνταῦτῳ δὲ νὰ λάβωσιν ἴδιόν τι ἐν τῇ ἠπειρωτικῇ Ἑλλάδι ὀρηγητήριον· καὶ τότε ὁ Τυρταῖος εἶπεν ὅτι ἦλθον ἐκ Δρυοπίδος, ἡ δὲ Δρυοπίς μετονομασθεῖσα Δωρίς, παρέμεινε λογιζομένη ὡς μητρόπολις τῶν Δωριέων.

Οὐδεὶς τὸ πάλαί ἐπίστευεν εἰς τοὺς δωρίους τεθμούς⁽¹⁾ τοῦ Αἰγίμιου. Μέχρι τοῦ Λυκούργειου πολιτεύματος, οἱ Σπαρτιάται διετέλεσαν κατὰ τε τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Θουκυδίδην κακονομώτατοι πάντων Ἑλλήνων καὶ ἐπὶ πλεῖστον στασιάζοντες·

(1) *Τεθμός* εἶναι Δωρικός τύπος τοῦ θεσμοῦ (τέθμος=θέσμος).

Τεθμοὶ Αἰγίμιου (ὁ τύπος Αἰγίμιος εἶναι προκρίτερος τοῦ Αἰγίμιος) ἦσαν, ὡς φαίνεται, οἱ ἀρχαιότατοι ἀγροικοὶ νόμοι τῶν Δωριέων, παρ' οἷς ὁ Αἰγίμιος εἶναι ἡ ἀρχαιότερα εἰκὼν τοῦ παρὰ Σπαρτιάταις Λυκούργου. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἔπος ἀρχαῖον «*Αἰγίμιος*» ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἡσιόδον. (πρβλ. Πινδάρ. Πυθ. 5. 70. κ. I. «Τῆ καὶ Λακεδαιμόνι ἐν Ἀργεὶ τε καὶ Ζαθέῳ Πύλῳ ἔνασεν ἀγκάντας» Ἡρακλῆος ἐγγόνους Αἰγίμιου Δωριεὺς ἐλθὼν στρατὸς ἐκτίσατο(Αἰγίαν)»·

